

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 1. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

α. Αρμοδιότητες της Επιτροπής Ερευνητικής Δεοντολογίας (ΕΕΔ) είναι:

- η εξέταση ερευνητικών πρωτοκόλλων που κατατίθενται στην ΕΕΔ από μέλη ΔΕΠ, ερευνητικό προσωπικό, προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς φοιτητές του Οδοντιατρικού Τμήματος, εφόσον οι ερευνητές αυτοί κρίνουν επιθυμητή την εξέταση των ερευνητικών τους πρωτοκόλλων
- η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού με σκοπό **την τήρηση των αρχών δεοντολογίας** και τη διαφύλαξη της ακαδημαϊκής ελευθερίας **στην έρευνα**

β. η ΕΕΔ δεν εξετάζει

- ερευνητικά πρωτόκολλα στα οποία δεν εμπλέκονται μέλη ΔΕΠ, ερευνητές, και φοιτητές του Τμήματος Οδοντιατρικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και ο επιστημονικά υπεύθυνος δεν είναι μέλος ΔΕΠ της Οδοντιατρικής, εκτός από τις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητο από τη Γ.Σ. του Τμήματος
- ερευνητικά πρωτόκολλα που έχουν ολοκληρωθεί
- θέματα δεοντολογίας εκτός επιστημονικής έρευνας
- τα οικονομοτεχνικά των μελετών.

Η ΕΕΔ δεν αξιολογεί τη θεωρητική τεκμηρίωση και τις υποθέσεις των προτεινόμενων ερευνών, αλλά μπορεί να προτείνει βελτιώσεις σχετικά με ζητήματα δεοντολογίας ή να ζητήσει βιβλιογραφικές αναφορές όταν ανακύψουν τέτοια ζητήματα.

ΑΡΘΡΟ 2. ΣΥΝΘΕΣΗ και ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ

- α. Η ΕΕΔ αποτελείται από 5 τακτικά μέλη, ένα από τα οποία εκτελεί χρέη Προέδρου.
- β. Ο/Η Πρόεδρος και τα μέλη της ΕΕΔ ορίζονται από τη ΓΣ του Τμήματος μετά από εισήγηση του Προέδρου του Τμήματος, και ενδεχόμενες προτάσεις μελών της ΓΣ, με γνώμονα το ενδιαφέρον και την ερευνητική τους εμπειρία ή/και την εξοικείωσή τους με θέματα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας, εκτός αν ο νόμος ή ο εσωτερικός κανονισμός του ΑΠΘ προβλέπουν διαφορετικά. Η θητεία του προέδρου - συντονιστή είναι διετής και δεν μπορεί να υπηρετήσει στη συγκεκριμένη θέση για πάνω από δύο διαδοχικές θητείες.
- γ. Η ΕΕΔ συνεδριάζει κατ' ελάχιστον πέντε (5) φορές ανά ακαδημαϊκό έτος και εφόσον υπάρχουν αιτήματα.
- δ. Στις συνεδριάσεις μπορούν να συμμετέχουν συμβουλευτικά, εφόσον προσκληθούν, και μέλη εξειδικευμένων επιστημονικών περιοχών από το Τμήμα, το Πανεπιστήμιο ή εκτός, χωρίς δικαίωμα ψήφου.
- ε. Για να διενεργηθεί συνεδρίαση θα πρέπει να υπάρχει παρουσία τουλάχιστον των τεσσάρων από τα πέντε μέλη της περιλαμβανομένου του Προέδρου.
- ζ. Σε κάθε συνεδρίαση τηρούνται πρακτικά με ευθύνη του Προέδρου και της Γραμματείας. Τα πρακτικά υπογράφονται από όλα τα παρόντα μέλη της κάθε συνεδρίασης.

ΑΡΘΡΟ 3. ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

- α. Η ΕΕΔ αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της, αφού καταβληθεί κάθε προσπάθεια για επίτευξη ομοφωνίας. Η ψήφος του/της Προέδρου της ΕΕΔ έχει ίδια ισχύ με αυτή των υπολοίπων μελών.
- β. Η ΕΕΔ δύναται να ζητήσει από τους ερευνητές να καταθέσουν συμπληρωματικά έγγραφα ή και να ζητήσει την αυτοπρόσωπη παρουσία τους για την παροχή διευκρινίσεων πριν λάβει την απόφασή της.
- γ. Οι αποφάσεις της ΕΕΔ είναι αιτιολογημένες και γνωστοποιούνται γραπτώς στους ενδιαφερομένους εντός δύο εβδομάδων από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης από την ΕΕΔ.
- δ. Κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης της ΕΕΔ δεν συμμετέχει μέλος της Επιτροπής όταν αξιολογείται ερευνητικό πρωτόκολλο στο οποίο είναι κύριος/α ερευνητής ή επιστημονικά υπεύθυνος/η.

ΑΡΘΡΟ 4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ

Οι ενδιαφερόμενοι, θα πρέπει να καταθέσουν τόσο ηλεκτρονικά, όσο και σε έντυπη μορφή στη Γραμματεία της ΕΕΔ τα ακόλουθα:

- α. Συμπληρωμένα όλα τα σχετικά έντυπα που προβλέπονται από την ΕΕΔ και είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος Οδοντιατρικής.
- β. Οποιοδήποτε άλλο έγγραφο ή υποστηρικτικό της μελέτης υλικό.
- γ. Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια της έρευνας πραγματοποιηθούν τροποποιήσεις στο ερευνητικό πρωτόκολλο αυτές θα πρέπει να υποβάλλονται επαρκώς αιτιολογημένες και να πιστοποιείται ότι έλαβαν γνώση όλοι οι εμπλεκόμενοι (π.χ., ασθενείς, υπεύθυνοι εργαστηρίων και μέλη ερευνητικής ομάδας), με επανυποβολή των σχετικών εντύπων.
- δ. Στην περίπτωση που η ΕΕΔ ζητήσει διευκρινίσεις σχετικά με πρωτόκολλα που έχουν υποβληθεί για εξέταση, ο/η αιτών/ούσα οφείλει να απαντήσει στην ΕΕΔ εντός ενός (1) μήνα. Σε διαφορετική περίπτωση, η αίτηση ακυρώνεται και ο/η ενδιαφερόμενος/η υποβάλλει αίτηση εκ νέου, εάν το επιθυμεί.
- ε. Θεωρείται αυτονόητο ότι από τη στιγμή που υποβληθεί κάποιο πρωτόκολλο προς εξέταση από την ΕΕΔ, ο/η αιτών/αιτούσα οφείλει να ξεκινήσει την έρευνα αφού και εφόσον λάβει έγκριση από την ΕΕΔ. Σε περίπτωση που υποπέσει στην αντίληψη της ΕΕΔ ότι οι αιτούντες έχουν θέσει σε εφαρμογή ερευνητικά πρωτόκολλα, τα οποία βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης από την ΕΕΔ, αυτομάτως διακόπτεται η εξέταση των συγκεκριμένων πρωτοκόλλων και ενημερώνονται σχετικά οι ερευνητές.

ΑΡΘΡΟ 5. ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΩΝ

Μετά την κατάθεση των πρωτοκόλλων:

- α. Γίνεται έλεγχος κάθε πρωτοκόλλου από τα μέλη της ΕΕΔ έως την επόμενη συνεδρίασή της.
- β. Η τελική απόφαση λαμβάνεται από την πλειοψηφία των παρόντων μελών. Οι αποφάσεις λαμβάνονται χωρίς την παρουσία προσκεκλημένων εισηγητών.

ΑΡΘΡΟ 6. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ

6.1. Βασικές αρχές δεοντολογίας της έρευνας

Οι βασικές αρχές που πρέπει να τηρούνται είναι οι ακόλουθες:

- α. Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται με απόλυτο σεβασμό στην επιστημονική αλήθεια, στην ακαδημαϊκή ελευθερία, στη βιολογική και πνευματική ακεραιότητα του ανθρώπου, στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στην πνευματική ιδιοκτησία και στα προσωπικά δεδομένα.

- β. Κατά την έρευνα πρέπει να αποφεύγεται κάθε διάκριση των συμμετεχόντων στη βάση της εθνότητας, της φυλής, του φύλου, της καταγωγής, της γλώσσας, της θρησκείας, της προσωπικής ζωής, της σωματικής ικανότητας, των κοινωνικο-οικονομικών συνθηκών.
- γ. Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν τον Κώδικα Δεοντολογίας στην Έρευνα της Επιτροπής Ερευνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και άλλους σχετικούς με το ερευνητικό πρωτόκολλο κανόνες δεοντολογίας [π.χ., Declaration of Helsinki (WMA)]. Επίσης, η ερευνητική διαδικασία θα πρέπει να είναι σύνομη με τον Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (GDPR; <https://gdpr.eu/tag/gdpr/>), όπως εφαρμόζεται και ισχύει στην ΕΕ από την 25η Μαΐου 2018.
- δ. Δεν επιτρέπεται η δημοσιοποίηση στοιχείων των συμμετεχόντων στην έρευνα, παρά μόνο με τρόπο που να διασφαλίζεται πλήρως η ανωνυμία τους.
- ε. Η λογοκλοπή και η ιδιοποίηση επιτευγμάτων άλλων ερευνητών απαγορεύεται και διώκεται ποινικά.
- στ. Οι ερευνητές οφείλουν να ενημερώνουν όλους τους εργαζόμενους ή συνεργάτες στην έρευνα για όσα ορίζει ο παρών κανονισμός.

6.2 Υποχρεώσεις ερευνητών

- α. Οι υπεύθυνοι της έρευνας οφείλουν να τηρούν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, τους κανόνες της επαγγελματικής δεοντολογίας και τον παρόντα κανονισμό.
- β. Η διεξαγωγή της έρευνας δεν πρέπει να παρακωλύει την εκπαιδευτική διαδικασία. Αυτό πιστοποιείται ενυπόγραφα από τους υπευθύνους εκπαιδευτικών δομών (εργαστηρίων κτλ) μόνο εφόσον στην έρευνα γίνεται χρήση χώρων, προσωπικού, αρχειακού υλικού ή παρέχεται από αυτές υλικοτεχνική υποστήριξη. Όταν τα παραπάνω παρέχονται από δημόσιες αλλά μη εκπαιδευτικού χαρακτήρα δομές απαιτείται η ενυπόγραφη συναίνεση του υπευθύνου τους ενώ όταν παρέχονται από ιδιωτικού χαρακτήρα δομές η ΕΕΔ μπορεί να ζητήσει σχετικά έγγραφα πιστοποίησης.
- γ. Οι υπεύθυνοι της έρευνας δεν πρέπει να οικειοποιούνται συλλογικά ερευνητικά πορίσματα για ατομική τους προβολή ή να εμφανίζουν πορίσματα της έρευνας ως ατομική τους εργασία.
- δ. Στην περίπτωση ομαδικής έρευνας, ο Επιστημονικά Υπεύθυνος και όλα τα μέλη της ερευνητικής ομάδας είναι υπεύθυνα για την τήρηση των αρχών της δεοντολογίας και του παρόντος κανονισμού.